

Aksaray İlinin Sportif Olta Balıkçılığı Potansiyelinin Belirlenmesi ve Turizm Açısından Değerlendirilmesi

Determination of the Sport Fishing Potential of Aksaray Province and Evaluation in Terms of Tourism

Neşe ÇULLU KAYGISIZ¹ , Aysu ALTAŞ² , Funda VARNACI UZUN³

Öz

Turizm, ziyaret edilen destinasyonun ekonomisine çok büyük katkı sağlayan bir sektördür. Bu sebeple dünya üzerindeki tüm destinasyonlar sahip oldukları doğal ve kültürel çekiciliklerini kullanarak daha fazla turist çekmek ve daha fazla gelir elde etmek istemektedir. Bunu yapabilmeyen yolu ise turizmi çeşitlendirmekten geçmektedir. Aksaray ilinde de sahip olunan tüm doğal ve kültürel çekicilikler kullanılarak daha fazla turist ağırlamak, böylelikle daha fazla gelir elde etmek istenmektedir. Bu sebeple Aksaray ilinde yapılabilecek tüm turizm çeşitlerinin tek tek incelenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu noktadan hareketle hazırlanan bu çalışmada Aksaray ilinin sportif olta balıkçılığı potansiyelini belirlemek amacıyla Aksaray Amatör ve Sportif Olta Balıkçılığı ve Doğayı Koruma Derneği (AKSOBDER)'ne üye 9 amatör olta balıkçısı ile mülakat yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda; Aksaray'da sportif olta balıkçılığına uygun irili ufaklı yaklaşık 21 adet alan olduğu, kaçak avlanmanın ve alt yapı eksikliğinin Aksaray'da sportif olta balıkçılığının en büyük sorunları olduğu, söz konusu sorunlar çözülebildiği takdirde Türkiye içerisindeki pek çok ilden sportif olta balıkçısının Aksaray'ı ziyaret etmesinin mümkün olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışmanın literatüre, sonraki araştırmacılara, Aksaray'da sportif olta balıkçılığını geliştirmek isteyen yerel yönetimler ile sivil toplum kuruluşlarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sportif olta balıkçılığı, Aksaray, Turizm

ABSTRACT

Tourism is a sector that contributes greatly to the economy of the visited destination. For this reason, all destinations around the world want to attract more tourists and earn more income by using their natural and cultural attractions. In order to do this, it is necessary to diversify tourism. It is desired to host more tourists by using all the natural and cultural attractions in Aksaray, thus generating more income. For this reason, it is necessary to examine and evaluate all types of tourism that can be done in Aksaray. From this point of view, in this study, interviews were conducted with 9 amateur fishermen who are members of Aksaray Amateur and Sport Fishing and Nature Conservation Association (AKSOBDER) in order to determine the sport fishing potential of Aksaray province. As a result of the interviews; It has been concluded that there are approximately 21 large and small areas suitable for sport fishing in Aksaray, poaching and the lack of infrastructure are the biggest problems of sport fishing in Aksaray, and that it is possible for sport fishermen from many provinces in Turkey to visit Aksaray if these problems can be resolved. It is thought that the study will contribute to the literature, future researchers, local governments and non-governmental organizations that want to develop sport fishing in Aksaray.

Keywords: Sport Fishing, Angling, Aksaray, Tourism

¹ **Corresponded Author:** Aksaray University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Guidance, neseçullu@hotmail.com, 0000-0003-2738-1205

² Aksaray University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Guidance, aysuhatipoglu@gmail.com, 0000-0003-0156-7124

³ Aksaray University, Faculty of Education, Department of Social Sciences Education, fundavarnaci@hotmail.com, 0000-0002-4915-9894

GİRİŞ:

Teknolojide yaşanan ilerlemeler zaman içerisinde balık tutmak için kullanılan ekipmanları değiştirmiş olsa da, insanlar ilk çağlardan günümüze kadar her dönemde balık avlamıştır. Balık avının öncelikli amacı açlığın giderilmesi olarak gerçekleşmiş, sonrasında ise spor amaçlı yapılmıştır. Bu bağlamda sportif olta balıkçılığı; “Doğa ile iç içe, ticari olmayan, hoşça vakit geçirmek amacıyla orman içi akarsu ve göl/göletlerde sportif olarak yapılan balık tutma aktivitesi” olarak tanımlamak mümkündür (Türkiye Kültür Portalı, t.y.). 20 Ağustos 2020 tarih ve 31221 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 5/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ’de, Türkiye sınırları içerisinde sportif olta balıkçılığının nasıl, ne zaman ve hangi avlanma araçları ile yapılacağı konusunda gerekli düzenlemeler yer almaktadır. Söz konusu Tebliğ, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu’na göre hazırlanmıştır (www.mevzuat.gov.tr).

Sportif olta balıkçılığı günümüzde alternatif turizm ya da özel ilgi turizmi olarak adlandırılan turizm türlerinden biri olarak anılır hâle gelmiştir. Deniz, akarsu, göl gibi su kaynaklarına yakın olan coğrafyalarda yaşayan insanlar sportif olta balıkçılığı anlamında daha şanslı olarak görülse de bunun bir turizm hareketi olarak düşünülmesi, insanların farklı türdeki balıkları tutmak için ikamet ettikleri yerlerden farklı destinasyonlara seyahat ediyor olmaları, konuyu turizm açısından da incelenmesi gereken bir çalışma alanına dönüştürmüştür.

Kapadokya sınırları içerisinde yer alan Aksaray 8 ilçe, 192 köy ve kasabadan oluşmaktadır. Aksaray’ın sınır komşuları Ankara, Kırşehir, Konya, Niğde ve Nevşehir’dir. 7.626 km²’lik yüzölçümüne sahiptir. Akarsu bakımından zengin olmayan Aksaray ilinde Melendiz Çayı ve Karasu’dan beslenen Mamasın barajı tek barajdır. Türkiye’nin en büyük ikinci gölü olan Tuz gölü Aksaray-Konya sınırları içerisinde. Gölün denizden yüksekliği 950 metredir. Termal turizm açısından önemli göllerden olan Acıgöl, Aksaray ve Niğde’nin müşterek gölü konumundadır. Ayrıca, Uyuz Gölü, Kartal Gölü, Sarıgöl, Kocagöl ve Öküz Gölü gibi irili ufaklı göller de bulunmaktadır (Aksaray Belediyesi, Aksaray Valiliği).

Bu çalışmada Aksaray ilinin sportif olta balıkçılığı potansiyelinin belirlenmesi ve bu potansiyelin turizm açısından nasıl kullanılabileceğinin ortaya konması amaçlanmıştır. Çalışmanın literatüre, sonraki araştırmacılara, Aksaray’da sportif olta balıkçılığını geliştirmek isteyen yerel yönetimler ile sivil toplum kuruluşlarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1. İlgili Literatür

Destinasyonların alternatif turizm türlerine ait potansiyellerini ortaya koymak, söz konusu potansiyellerden birer turistik ürün elde edebilmek adına çalışmalar yapmak turizm akademisyenlerinin üzerine sıklıkla çalıştığı alanlardan biridir. Bu bağlamda literatürde, su kaynaklarına sahip ancak sportif olta balıkçılığı konusunda potansiyelini ortaya koyamamış yerleri tespit ederek söz konusu destinasyonlarda yapılabilecekleri ortaya çıkartmak ya da halihazırda sportif olta balıkçılığı yapılan yerleri iyileştirmek adına yapılmış çalışmalara ulaşmak mümkündür. Örneğin; Wesley ve diğerleri (1993)’nin yapmış olduğu “Yeni Turizm Ürünleri Geliştirmek: Amerika Birleşik Devletleri’nin Güneydoğusunda Spor Balıkçılığı” (Developing New Tourism Products: Sport Fishing in the South-east United States) isimli çalışma, sportif olta balıkçılığı konusunda yapılmış öncü çalışmalardan biridir. Çalışmada olta balıkçılarının karar verme süreçlerine ilişkin bilgiler ve balıkçılık sporu ürünlerine yönelik tercihleri incelenmiştir (Wesley ve diğerleri, 1993). Sportif olta balıkçılığı üzerine yapılmış bir diğer çalışma ise Diedrich ve diğerleri (2019)’nin yapmış olduğu “Papua Yeni Gine’deki Küçük Ölçekli Balıkçı

Topluluklarında Sportif Olta Balıkçılığı Turizmine Geçişte Sosyal Sermayenin Rolü” (Social Capital Plays A Central Role in Transitions to Sportfishing Tourism in Small-Scale Fishing Communities in Papua New Guinea) isimli çalışmadır. Papua Yeni Gine’deki küçük ölçekli balıkçı topluluklarından 157 haneye anket uygulanarak gerçekleştirilen bu çalışmada, halkın geçim kaynaklarını çeşitlendirme girişimlerini uygularken sosyal sermayeyi ve ilgili sosyal dinamikleri anlamayı, inşa etmeyi ve sürdürmeyi amaçlayan stratejiler geliştirmenin önemi vurgulanmıştır (Diedrich ve diğerleri, 2019).

Pereira ve diğerleri (2008) “Lobo-Bros Baraj Gölünde Sportif Olta Balıkçılığı (Itirapina, SP, Brazil)” (Angling Sport Fishing in Lobo-Broa Reservoir (Itirapina, SP, Brazil) isimli çalışmada ise Eylül 2002’den Eylül 2004’e kadar Lobo-Broa Baraj Gölü’nde balık tutan toplam 1.027 sportif olta balıkçısı ile yapılan görüşmeler analiz edilmiştir (Pereira ve diğerleri, 2008). Navrátil ve diğerleri (2009)’da yapmış oldukları çalışmada olta balıkçılığının kırsal turizm faaliyetlerinden biri olarak kabul edildiğine ve kırsal alanlarda turizmi geliştirme aracı olarak kullanılabilmesine değinmiş ve Třeboň bölgesindeki Çek Balıkçılık Birliği üyeleriyle yapılan bir ankete çalışmalarında yer vermişlerdir (Navrátil ve diğerleri, 2009).

Çoban ve Karakuş (2019), “Doğa Temelli Alternatif Turizm Türleri” isimli çalışmada olta ile balık tutmayı turizmin içerisinde konumlandırmaya çalışmışlardır. Bu bağlamda çalışmalarında deniz turizmi konusundan bahsetmiş ve denizde yapılabilecek faaliyetleri denizin içinde, üstünde, altında ve kıyısında olarak gruplandırmışlardır. Bu bağlamda zıpkınla balık avı deniz altında yapılan bir aktiviteyken, olta ile balık avı da denizin kıyısında yapılan bir aktivite olarak değerlendirilmiştir. Çoban ve Karakuş (2019) yine aynı çalışmada akarsu turizmüne de doğa temelli alternatif turizm türleri arasında yer vermiş ve olta ile balık tutmayı akarsu turizmi kapsamında yapılacak rekreatif aktivitelere örnek olarak göstermişlerdir (Çoban ve Karakuş, 2019).

Bezirgan (2019) yapmış olduğu “Burhaniye’nin Sportif Olta Balıkçılığı Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği” isimli çalışmada Balıkesir’in Burhaniye ilçesinin sportif olta balıkçılığı turizmi potansiyelini tespit edebilme amacıyla tekne sahibi yerel balıkçılara, balık yemi ve balık malzemesi satıcılarına mülakat yöntemi ile açık uçlu sorular sormuştur. Bezirgan (2019) aynı zamanda Burhaniye’de sportif amaçlı balık avlayan ve kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenmiş 422 kişiye de anket formu uygulamıştır (Bezirgan, 2019). Mete ve Yüksel (2014) yapmış oldukları “Seyhan Baraj Gölü’ndeki Ticari ve Sportif Balıkçılığın Sosyo-Ekonomik Analizi” isimli çalışmalarında öncelikle ticari balıkçı barınaklarına gitmiş, ticari avcılıkta kullanılan balık yakalama aletleri ve bunların özelliklerini belirlemiş, balıkçılığın sosyo-ekonomik yapısını ise uyguladıkları anketlerle belirlemişlerdir. Öte yandan sportif amaçlı avlanan 100 balıkçıyla görüşmeler yapmış, kullanılan balık yakalama aletlerinin özellikleri ve ne oranda kullanıldıklarını belirlemişlerdir. Amatör balıkçıların olta balıkçılığındaki tecrübeleri, karşılaştıkları sorunlar ve demografik özellikleri ise anket çalışmasıyla belirlenmiştir (Mete ve Yüksel, 2014).

Sportif olta balıkçılığı ile ilgili başka bir araştırma ise İstanbullu Dinçer ve diğerleri tarafından 2016 yılında hazırlanmış olan “Türkiye’de Sportif Olta Balıkçılığının Alternatif Turizm Kapsamında Değerlendirilmesi” isimli çalışmadır. Bu çalışma kapsamında yazarlar öncelikle literatür taraması yapmış, sportif olta balıkçılığı ve sportif olta balıkçılığının turizm açısından önemini ortaya koyan akademik çalışmaları incelemişlerdir. Daha sonra ise, yapılandırılmış ve yapılandırılmamış sorular hazırlamış ve konu ile ilgili olan 1 federasyon ve 5 derneğin yetkilileri ve sporcuları ile görüşmeler gerçekleştirmişlerdir. Elde edilen verileri SWOT analizi yöntemi dahilinde içerik analizine tabi tutmuşlardır (İstanbullu Dinçer ve diğerleri, 2016). Doğan ve Çağiltay (2012) “İstanbul İlinde (Atatürk ve Galata Köprüsü) Sportif Olta Balıkçılığı Yapanların Sosyo-Ekonomik Yapısına Yönelik Bir Araştırma” isimli yayınlarında Haliç ve üzerinde kurulu Atatürk ve Galata Köprülerinde her mevsim yoğun şekilde yapılan sportif olta balıkçılığı konusunu ele almışlardır. Çalışma kapsamında köprü üzerinde amatör olta balıkçılığı yapan kişilere anket uygulamışlardır. Taylan, Saygı ve Kutlu (2018) “Tunceli İlindeki Amatör

Olta Balıkçılığının Genel Durumu” isimli çalışma kapsamında Pülümür ve Munzur’da tesadüfi olarak seçilmiş 95 amatör balıkçıya 38 soru içeren anket uygulamıştır (Taylan, Saygı ve Kutlu, 2018).

Öte yandan Aydın, Karapıçak ve Balık (2018) “Doğu Karadeniz Bölgesi’ndeki Amatör Balıkçılığın Sosyo Ekonomik Analizi” isimli yayınlarında Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin illerinin sahil şeridinde 517 amatör balıkçıyla yüz yüze anket çalışması gerçekleştirmişlerdir (Aydın, Karapıçak ve Balık, 2018). Tunca ve diğerleri (2018) ise “Orta ve Doğu Karadeniz Türkiye kıyılarında Rekreatif Balıkçılık: Biyolojik, Sosyal ve Ekonomik Yönler” (Recreational Fishing along the Middle and Eastern Black Sea Turkish coasts: Biological, Social and Economic Aspects) isimli çalışmalarında Türkiye’nin Orta ve Doğu Karadeniz’e kıyısı olan 8 ilinde rekreatif balıkçılığın biyolojik, sosyal ve ağırlıklı olarak ekonomik boyutlarını araştırmışlardır. Bu bağlamda toplam 8 ilden 874 rekreatif balıkçıyla yüz yüze görüşmeler yapmışlardır (Tunca ve diğerleri, 2018). Yine Aydın ve diğerlerinin (2013) gerçekleştirmiş oldukları “Rekreatif Balıkçılığın Faydalarının Değerlemesi: Ordu Örneği” isimli çalışmada (Valuation of Recreational Fishing Benefits: A Snapshot from Ordu, Turkey) kıyasal alanlarda rekreatif balıkçılığın Türkiye’nin ekonomik gelişiminde önemli bir rol oynadığı görüşünden hareketle Ordu ilinde rekreatif balıkçılığın faydalarını incelemişlerdir (Aydın ve diğerleri, 2013).

İlgili literatür kapsamında değinilen çalışmalardan da anlaşılacağı üzere, amatör olta balıkçılığı, sportif olta balıkçılığı ya da rekreatif balıkçılık şeklinde farklı tanımlamalar yapılmasına rağmen, su kaynaklarına sahip destinasyonlarda balık avcılığı oldukça önemli bir konudur.

2. Yöntem

Araştırmada nitel veri toplama yöntemi olan görüşme kullanılmıştır. Araştırma grubunu AKSOBDER üyeleri oluşturmaktadır. Bu araştırmada olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden, amaçlı örnekleme yöntemi çerçevesinde kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında görüşmeyi kabul eden 9 katılımcıdan randevu istenmiş, görüşme tarihi ve saati belirlenmiştir. Görüşmelerin tamamı 26 Mart-9 Nisan 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Görüşülen her katılımcıya öncelikle araştırmanın amacı hakkında detaylı bilgiler verilmiştir. Daha sonra ise gönüllü katılımcı bilgilendirme formunu doldurmaları istenmiş ve kabul eden katılımcıların görüşmeleri kayıt altına alınmıştır. Gizlilik ilkesi dikkate alınarak araştırmaya katılan katılımcıların görüşleri, isimleri verilmeden Katılımcı 1, Katılımcı 2, şeklinde kodlanmıştır. Görüşmeler 11 ile 33 dakika arasında sürmüştür. Görüşmelerde alınan ses kayıtları yazılı hale getirilmiştir. Transkripsiyon sonucunda 27 sayfalık veri elde edilmiştir.

Görüşmeler kapsamında katılımcılara şu sorular sorulmuştur:

1. Aksaray sportif olta balıkçılığı turizmi için yeterli kaynaklara sahip midir?
2. Aksaray’da sportif olta balıkçılığı yapılacak yerler nerelerdir? Bu alanlarda donanım nasıldır? Nasıl geliştirilebilir?
3. Bu yerlerde avlanan balık türleri hangileridir?
4. Aksaray’a özgü özel bir balık türü var mıdır?
5. Avlanma dönemleri ne zamandır?
6. Bölgeye balık avlamak için gelen turistler var mıdır? Yoksa turist çekmek için ne gibi uygulamalar yapılabilir?
7. Bölgede olta balıkçılığı turizminin gelişmesi balık sayısının azalmasına neden olabilir mi? Ne gibi önlemler alınmalıdır?

8. Sportif olta balıkçılığı kapsamında Aksaray'ın tanıtımına katkı sağlamak için neler yapılabilir?

Araştırma kapsamında katılımcılardan elde edilen veriler betimsel ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Veriler Nvivo 12.0 programı ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda öncelikle verilere ilişkin temalar belirlenmiş, belirlenen temalar altında görüşmelerden elde edilen veriler kodlanmıştır. Tema ve kodlara ilişkin zihin haritaları oluşturulmuş ve ortaya çıkan haritalar yorumlanırken görüşmelerden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Gerekli görülen yerlerde ise görüşmelere ilişkin kelime bulutları oluşturulmuştur. Ayrıca mülakatlarda katılımcıların Aksaray'daki sportif olta balıkçılığı ile ilgili vurguladığı bazı teknik konular 5/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ile karşılaştırılarak mevcut durum analiz edilmeye çalışılmıştır.

3. Bulgular

3.1. Aksaray'da Sportif Olta Balıkçılığının Mevcut Yapılanması

Tarım ve Orman Bakanlığının Mart 2021 tarihli verilerine göre Türkiye'de 57 adet Amatör Balık Avcılığı Derneği bulunmaktadır. Söz konusu derneklerin adları ve bulunduğu şehirlere ait bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Türkiye'de Yer Alan Amatör Balık Avcılığı Dernekleri

Sıra No	Derneğin Adı	Derneğin Faaliyet Gösterdiği İl	Sıra No	Derneğin Adı	Derneğin Faaliyet Gösterdiği İl
1	Afyonkarahisar Tatlı Su Olta Balıkçıları Derneği (ATSOBDER)	Afyonkarahisar	30	İstanbul Surf Casting Sportif Olta Balıkçıları Derneği (İSOBDER)	İstanbul
2	Akdeniz Olta Balıkçıları Derneği	Mersin	31	Kahramanmaraş Amatör Olta Balıkçıları Kara Avcıları ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (KAMOBDER)	Kahramanmaraş
3	Akdeniz Surf Casting Amatör ve Sportif Olta Balıkçıları Derneği (A.S.C.)	Adana	32	Karahisar Avcılar Atıcılar Gençlik ve Spor Kulübü	Afyonkarahisar
4	Aksaray Amatör ve Sportif Olta Balıkçılığı ve Doğayı Koruma Derneği (AKSOBDER)	Aksaray	33	Karaman Sportif Oltacılık ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (KAROBDER)	Karaman
5	Alanya Sportif Olta Balıkçıları ve Spor Kulübü Derneği	Antalya	34	Kartepe Sportif Amatör Olta Balıkçıları ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (KASOBDER)	Kocaeli
6	Amatör Balıkçılık Federasyonu	Kocaeli	35	Kayseri Amatör Olta Balıkçılığı ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (KOBDER)	Kayseri
7	Amatör ve Sportif Olta Balıkçılığı Federasyonu (ASOF)	Ankara	36	Kırşehir Amatör ve Sportif Olta Balıkçıları Derneği	Kırşehir
8	Amatör Su Altı Avcıları Derneği	İzmir	37	Kocaeli Amatör Olta Balıkçıları ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (KAMADER)	Kocaeli

9	Anadolu Surf Casting Amatör ve Sportif Olta Balıkçıları Derneği (ASCODER)	Adana	38	Kocaeli Surf Casting Sportif Olta Balıkçılığı Derneği	Kocaeli
10	Avrasya Amatör ve Sportif Olta Balıkçılığı Federasyonu	Konya	39	Konya Amatör Olta Balıkçıları Kara Avcıları ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (KAOBDER)	Konya
11	Balık Tutkunları Sportif Olta Balıkçıları ve Doğal Hayatı Koruma Kulübü Derneği	Sakarya	40	Konya Selçuklu Amatör Olta Balıkçılığı ve Su Hayatını Koruma Derneği	Konya
12	Biga Amatör ve Sportif Balıkçılık Derneği	Çanakkale	41	Kütahya Sportif Olta Balıkçıları Derneği (KÜSABDER)	Kütahya
13	Bodrum Yarımadası Yalıkavak Amatör ve Sportif Balık Avcıları Derneği (BORABDER)	Muğla	42	Malatya Sportif Olta Balıkçılığı ve Su Hayatını Koruma Derneği (MAOBDER)	Malatya
14	Bozova Avcılar Balıkçılar ve Avcılar Derneği	Şanlıurfa	43	Manavgat Sportif Oltacılık ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (MANSOD)	Antalya
15	Bursa Millet Mahallesi Amatör ve Sportif Olta Balıkçıları Derneği (MCCDER)	Bursa	44	Marmara Sportif Olta Balıkçılığı Derneği	İstanbul
16	Büyükçekmece Kıyı Balıkçıları (Sportif Olta Balıkçılığı) Derneği	İstanbul	45	Mersin Sportif Amatör Balıkçılık Denizcilik ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (MESOBDER)	Mersin
17	Ceyhan Amatör ve Sportif Olta Balıkçıları Derneği (CEYOBDER)	Adana	46	Muratpaşa Amatör Sportif Olta Balıkçıları Derneği	Antalya
18	Çukurova Amatör Balıkçılık Denizcilik ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (ÇUBADER)	Adana	47	Osmaniye Amatör Balıkçılık ve Doğal Hayatı Koruma Derneği	Hatay
19	Denizli Amatör ve Sportif Olta Balıkçıları Derneği (DASOBDER)	Denizli	48	Osmaniye Surf Casting	Osmaniye
20	Denizli Amatör Sportif Olta Balıkçıları ve Su Ürünlerini Koruma Derneği (DENOLDER)	Denizli	49	Rastgele Balıkçı Amatör Olta Balıkçıları Derneği (RASTGELEDER)	Ankara
21	Diyarbakır Sportif Olta Balıkçılığı ve Doğal Yaşamı Koruma Derneği (DİSOBDER)	Diyarbakır	50	Sakarya Rastgele Amatör Olta Balıkçıları ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (SAMADER)	Sakarya
22	Doğa ve Çevre Dostu Amatör Oltacılar Derneği	Ankara	51	Sincan Amatör Olta Balıkçıları ve Kara Avcıları Derneği (SİNABDER)	Ankara
23	Ege Surf Casting Amatör Olta Balıkçılar Derneği (ESCODER)	İzmir	52	Soma Amatör Balıkçılık ve Doğal Hayatı Koruma Derneği (SABADER)	Manisa
24	Elazığ Avcılar Atıcılar Amatör Balıkçılar Spor Kulübü Derneği	Elazığ	53	Şanlıurfa Sportif Olta Balıkçıları ve Sucul Hayatı Koruma Derneği (ŞASOBDER)	Şanlıurfa

25	Eskişehir Tatlısu Olta Balıkçıları Doğayı ve Sucul Hayatı Koruma Derneği (ETSOBDER)	Eskişehir	54	Şanlıurfa Amatör ve Sportif Olta Balıkçıları Derneği	Şanlıurfa
26	Eskişehir Sportif Amatör Olta Balıkçılığı ve Doğal Yaşamı Koruma Derneği (ESABDER)	Eskişehir	55	Tarsus Sportif Olta Balıkçılığı ve Su Hayatını Koruma Derneği (TASOBDER)	Mersin
27	Gaziantep Sportif Olta Balıkçılığı ve Atıcılık Spor Kulübü Derneği	Gaziantep	56	Uşak Olta Balıkçılığı Derneği	Uşak
28	Gebze Sportif Olta Balıkçılığı ve Su Hayatını Koruma Derneği (GESBADER)	Kocaeli	57	Yeşil Gönen Avcılık Atıcılık ve Amatör Balıkçılık İhtisas Kulübü	Balıkesir
29	İstanbul Amatör ve Sportif Olta Balıkçılığı Derneği	İstanbul			

Kaynak: (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2021).

Tablo 1’de yer alan sportif olta balıkçılığı derneklerinin kuruluş yerlerine bakıldığında 81 ilin tamamında yapılanma olmadığı, bazı illerde birer adet dernek bulunuyorken bazı illerde ise birden fazla sportif olta balıkçılığı derneği olduğu görülmektedir. Bu bağlamda bünyesinde en fazla sportif olta balıkçılığı derneği bulunan il 5 dernek ile Kocaeli’dir. Kocaeli’yi 4’er dernek ile İstanbul, Ankara ve Adana izlemektedir. Konya, Antalya, Şanlıurfa ve Mersin’de ise 3’er adet dernek bulunmaktadır. Çalışma kapsamında bulunan AKSOBDER ise Aksaray’da sportif olta balıkçılığı konusunda kurulmuş olan ilk ve tek dernektir. 2019 yılı Mayıs ayında 12 kişi ile kurulan derneğin şu anda aktif 147 üyesi bulunmaktadır. Katılımcı 1 dernek ile ilgili; “Derneğimizin amaçlarından birisi de sportif olta balıkçılığını geliştirmek ve Aksaray’daki göl ve göletlerde olta balıkçılığını yaygınlaştırmak, insanlara doğayı sevdirmek” ifadelerini kullanmıştır.

Çalışma kapsamında Aksaray iline komşu iller olan Nevşehir, Niğde, Konya, Ankara ve Kırşehir illerindeki dernek yapılanmaları özel olarak incelenmiş, civar illerde yer alan sportif olta balıkçılığı derneklerinin varlığının işbirliklerini arttıracığı ve sportif olta balıkçılığını ve beraberinde turizmi geliştireceği düşünülmüştür. Bu bakış açısından hareketle Tablo 1 incelendiğinde, Nevşehir ve Niğde illerinde sportif olta balıkçılığı ile ilgili herhangi bir dernek yapılanmasına rastlanılmamıştır. Öte yandan Ankara’da 4 (1 federasyon + 3 dernek), Konya’da 3 (1 federasyon + 2 dernek) ve Kırşehir’de 1 adet sportif olta balıkçılığı yapılanması bulunmaktadır.

Ankara ve Konya’da bulunan federasyonlar ise dikkat çekicidir. Bilindiği üzere 5253 sayılı Dernekler Kanunu; konfederasyonları federasyonların, federasyonları ise derneklerin üst kuruluşu olarak tayin etmiştir ve bu yapılanmaların nasıl olacağına açıklık getirmiştir. Kanuna göre, kuruluş amaçları aynı olan en az üç federasyon konfederasyon kurabiliyorken, kuruluş amaçları aynı olan en az beş dernek de federasyon kurabilmektedir (www.mevzuat.gov.tr). Bu bağlamda, Aksaray ilinin hemen yakınında konu ile alakalı 2 adet federasyon olması Aksaray için oldukça önemli bir avantajdır ve bu avantajdan faydalanılarak sportif olta balıkçılığı ile ilgili pek çok adım atılması mümkün görünmektedir.

3.2. Aksaray’da Sportif Olta Balıkçılığına Uygun Alanlar

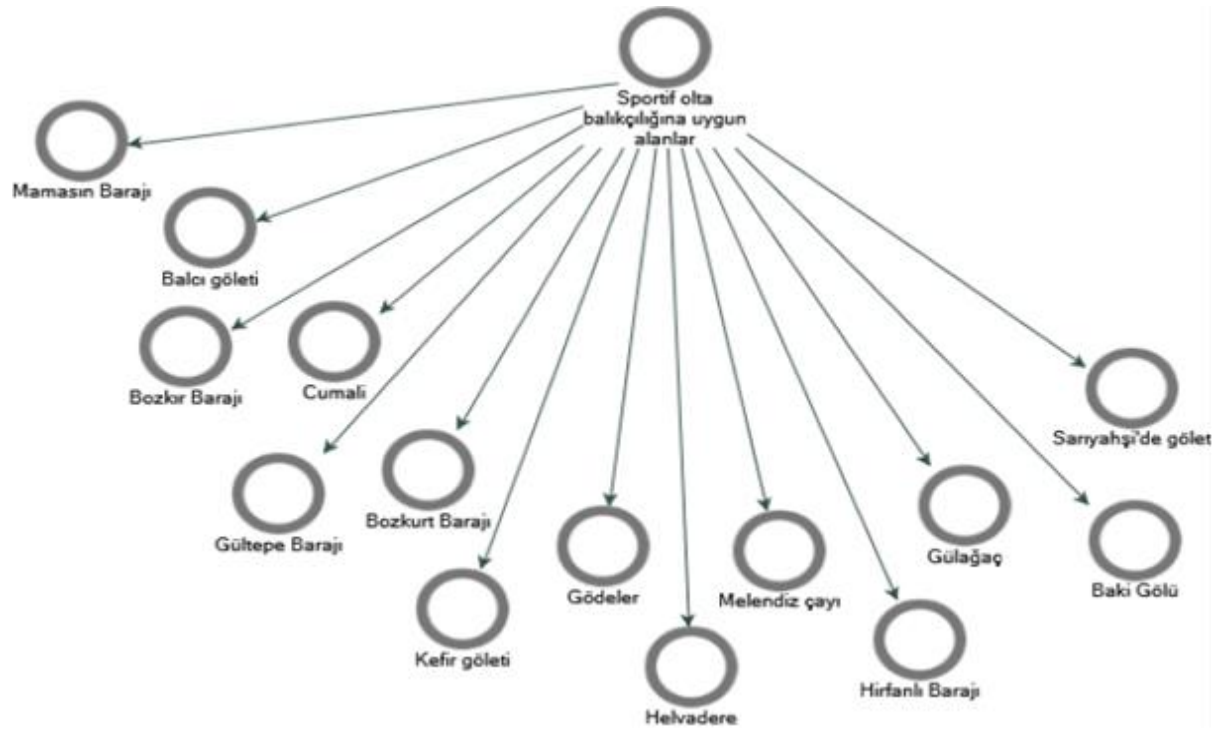
Katılımcılara Aksaray’da sportif olta balıkçılığına uygun alanların nereler olduğu sorulmuştur. Katılımcılar Aksaray’da sportif olta balıkçılığına uygun irili ufaklı yaklaşık 21 adet alan olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcılardan bazıları bu konudaki görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

“Öncelikle Mamasın Barajı geliyor. Ondan sonra Ortaköy’de 3 tane falan gölet var. Gürpınar kasabası var Gülağaç’da var, Demirci’de var, Helvadere’de var. Ondan sonra Sarıyahşi tarafında var” (Katılımcı 2).

“Bildiklerimin birincisi Mamasın Barajı. Ortaköy’de Bozkurt Barajı, Balcı Barajı, Gültepe Barajı, Cumali, Gödeler, Gülağaç’ta 3 tane gölet var isimlerini tam hatırlayamıyorum. Onlar biraz küçük. Sarıyahşi’de ırmak var. Yani şu anda aklıma gelenler bunlar” (Katılımcı 5).

“Baraj olarak en büyüğümüz Mamasın. Bunun dışında burada Ortaköy Balcı’da var. Balcı Göleti, Kefir Göleti. Çetin’de var. Aşağı Çetin’de, yukarı Çetin’de göletlerimiz var. Bunun dışında dediğim gibi çevre ilçelerimizin birçoğunda bu tip küçük göletler olsun sulama göletlerimiz var. Bunlar da zaten aşılınaarak balıklandırıldı. Bugün en yakın Aksaray’a neresi dersenez bana Cerrah eski ismiyle. Aksaray’a 15 kilometre yani çok yakın bir bölge. Buraya yapıldı bir baraj balıklandırıldı. Sarıkaraman’da var. Bozkır’da var, Ortaköy civarında. Bu şekilde yaklaşık 23 tane göletimiz mevcut” (Katılımcı 7).

“İl merkezi olarak Aksaray’da olta balıkçılığı yapabileceğimiz ortalama 8 ila 10 arasında gölet ve baraj var. Mamasın Barajı var aktif olarak kullanabiliriz. Diğerleri baraj göletleri. Bunlar daha önce Devlet Su İşleri ve İl Tarım Müdürlüğü tarafından balıklandırılmış göletler. Ortaköy ve Ekecik bölgelerinde yoğunluk” (Katılımcı 8).

Şekil 1. Aksaray’da sportif olta balıkçılığına uygun alanlar

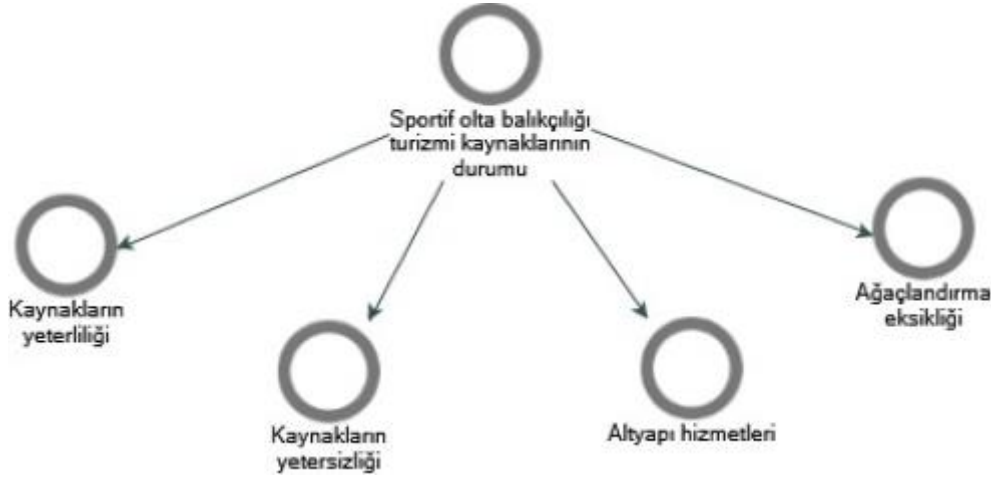
3.3. Aksaray’da Sportif Olta Balıkçılığı Kaynaklarının Durumu

Katılımcılara sportif olta balıkçılığının mevcut durumu sorulmuştur. Bazı katılımcılar kaynakların yeterli olduğunu fakat gerektiği gibi kullanılmadığını ifade ederken bazı katılımcılar ise kaynakların yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Özellikle altyapı hizmetlerinin eksikliğinden ve ağaçlandırmanın yetersiz olduğundan bahsetmişlerdir. Katılımcılar bu konuyla ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Güzel yeterli kaynaklara sahip mesela İhlara vadisinin içinden geçen Melendiz Çayı var hem doğal olarak mükemmel bir yerdir hem de akarsudur. Akarsu da sportif avcılık için çok idealdir” (Katılımcı 1).

“Yeterli kaynaklarımız var ama bunu değerlendirmemiz lazım. Yani daha da geliştirebiliriz balıkçılık üzerine. Çünkü Aksaray’ımızda 21 tane göl ve barajlarımız var” (Katılımcı 5).

“Yeterli kaynaklara sahip değiliz. Şöyle onun için Emniyet müdürlüğümüz, ondan sonra İl Tarım müdürlüğümüz yeterli sosyal destek imkânlarını sağlıyor ama ekstra bir mali destek görmedik yani. Sosyal destek ve kurumsal destek gördük diyelim. Fiziksel anlamda hiçbir donanım yok. Bütün ekipmanlarımızı biz kendimiz götürüyoruz zaten gideceğimiz yerlere. İşte oltamız, kamp malzemeleri bunların hepsinin teminini biz kendimiz yapıyoruz. Gittiğimiz barajlarda ve göletlerde bunların hiçbirine sahip değiliz zaten” (Katılımcı 9).

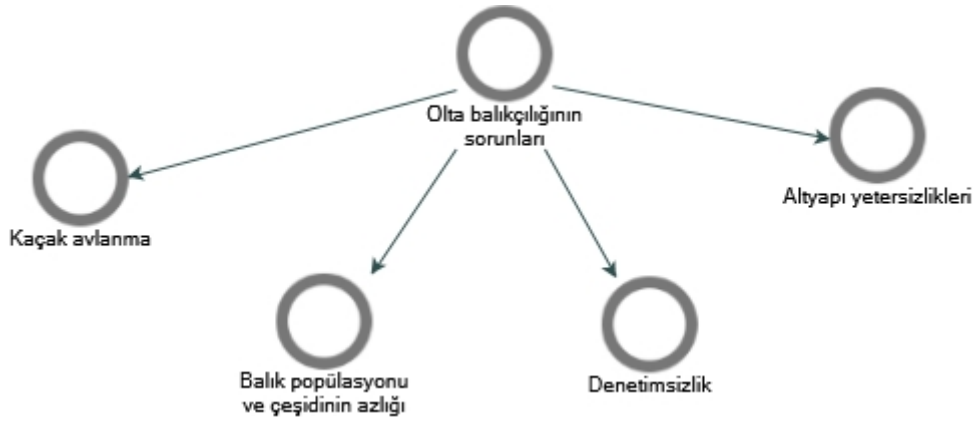
Şekil 2. Aksaray’da sportif olta balıkçılığı kaynaklarının durumu

3.4. Aksaray’da Sportif Olta Balıkçılığının Sorunları

Aksaray’da sportif olta balıkçılığının sorunlarına ilişkin olarak görüşmeciler kaçak avlanma, balık popülasyonunun ve çeşitliğinin az olması, kaçak avlanma konusundaki denetim eksiklikleri ve olta balıkçılığına yönelik donanım ve alt yapı eksikliklerinden bahsetmişlerdir. Kaçak avlanma konusu görüşmelerde, 9 defa dile getirilmiştir. Kaçak avlanmaya yönelik olarak katılımcılar görüşlerini şu şekilde dile getirmektedirler:

“Bizim en büyük sıkıntılarımızdan birisi insanların bilinçsizce avlanması. Mesela 15 Mart-15 Haziran bu balıkların tam üreme zamanı. Bu dönemde özellikle ağcılarımız balık ticareti yapan insanlar burada tam üreme zamanında avlandıkları için balıkları katlediyorlar. Yani en büyük sıkıntımız bu. Bunu aşarsak ilerisi için daha iyi olacağını düşünüyorum” (Katılımcı 3).

“En büyük karşılaştığımız sıkıntı kaçak avcılar. En büyük şikâyetimiz onlar. Hani bizim zaten kuruluş amaçlarımızdan birisi de bunları bilinçlendirmektir. Yani tamam herkesin ekmeği olacak üstüne oynamak istemiyoruz ama her şey mevsiminde güzel. Tamam, oradaki balıklar da avlanılacak ekonomiye katkı da sağlayacak. Evet, bu kadar emek veriyorsa devletimiz arkadaşlarımız bunun bir karşılığı olarak da insanlar evine ekmek götürebilirsin ama her şey zamanında güzel. İzinler çerçevesinde, ahlaki değerler çerçevesinde mümkün bu” (Katılımcı 7).

Şekil 3. Aksaray’da sportif olta balıkçılığının sorunları

5/2 Numaralı Tebliğ’in 13. Maddesi “İçsularlarda amatör avcılık” ile ilgili tüm düzenlemeleri açıklayıcı bir biçimde ifade etmektedir. Söz konusu tebliğde izin verilen şeyler dışında kalan her türlü avlanma biçimi kaçak avcılık olarak değerlendirilebilir. Örneğin Madde 2, olta balıkçılığında kullanılmaması gereken ekipmanları açıklarken; Madde 3, olta balıkçılığında kullanılmaması gereken kimyasalları belirtmiştir. Yine Tebliğ’in 4. Maddesi, bir amatör balıkçının avlanabileceği olta takımı sayısını ve olta başına iğne sayısını açık bir şekilde belirtmiş ve bir kısıtlama yapmıştır. Söz konusu Tebliğ, Madde 5’te kullanılacak ve kullanılması yasak yemleri detaylı bir şekilde anlatmış, Madde 6’da ise teknede amatör balıkçılık yapacaklar için tekne boyu sınırlaması getirmiştir. Katılımcılar tarafından vurgulanan kaçak avcılık bu maddelerden herhangi birinin ihlali ile mümkün olmaktadır ve bu durum hem balık popülasyonunu hem de sportif olta balıkçılığı turizmi potansiyelini olumsuz yönde etkilemektedir.

3.5. Aksaray’da Sportif Olta Balıkçılığının Geliştirilmesi İçin Öneriler

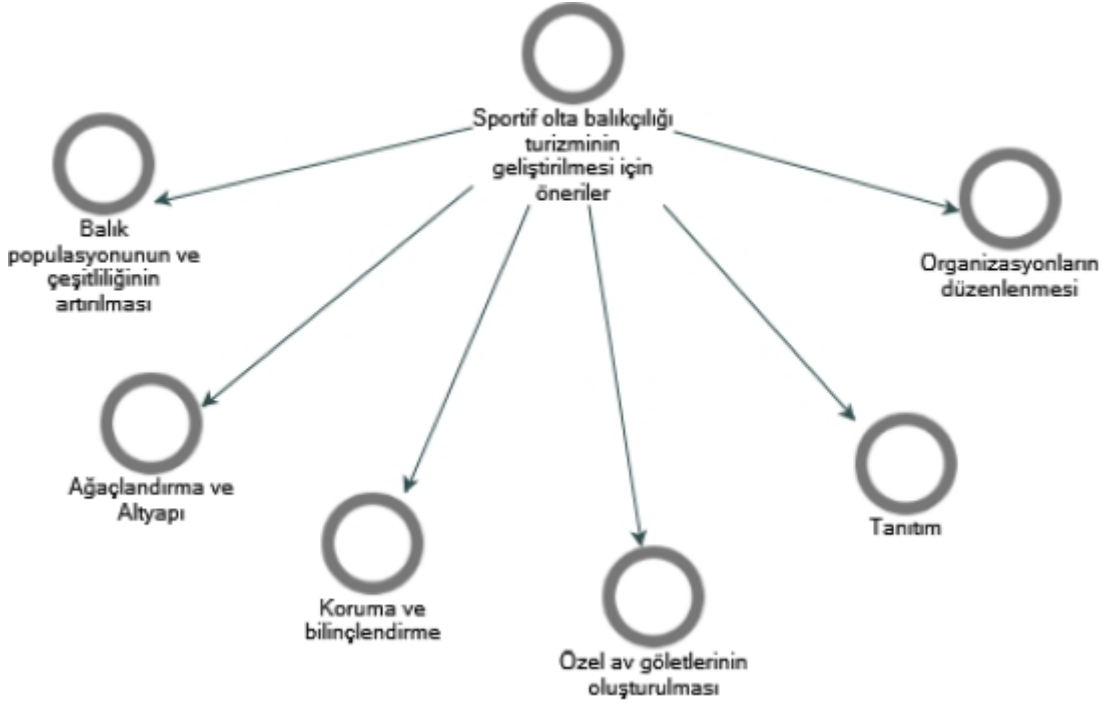
Katılımcılara Aksaray’da sportif olta balıkçılığının geliştirilmesi için neler yapılabileceği sorulmuştur. Katılımcıların çoğu sportif olta balıkçılığının geliştirilmesi için balık popülasyonunun ve çeşitliliğinin artırılması gerektiğini vurgulamışlardır. Bunun dışında, yeterli ağaçlandırma yapılması, altyapının geliştirilmesi, sosyal medyadan tanıtım yapılması, mevcut balık popülasyonunun korunması, özel av göletlerinin oluşturulması gibi çeşitli öneriler sunulmuştur. Bazı katılımcıların bu konudaki görüşleri şu şekildedir:

“Daha fazla turist çekmek için balık popülasyonunu arttırmamız gerekir öncelikle. Göletlerimizin yeteri kadar temizliğe ulaşması lazım önceliklerimizden birisi. Bir de şu an mevcut kaçak avcılıkla mücadelemiz var. Gölet kenarlarına da yani kamelya olabilir ağaçlandırma olabilir. Bunlar çok önemli şeyler. Çünkü biz kampa gittiğimiz zaman 2-3 gün çadır kuruyoruz. Çadırımızla gittiğimiz zaman bir tane ağaç bulamıyoruz. Mesela yani şimdi güneşin yazın sıcaklığı bizim için biz olumlu baktığımız için bu tür şeylere katlanıyoruz tabii ki. Katılımcı 6).

“En önemlisi Mamasın Barajı’nın çevresini yeşillendirelim. Ondan sonra işte banklar olsun, insanların oturacağı yerler olsun. Bunun için özel bölgeler oluşturulup, koruma altına alınıp, balık popülasyonunun artırılması lazım. Bu da örnek veriyorum yeni bırakılan yeni aşılardan göletlerde en az bir 6-7 yıl. Bu geçmişte atıldı zaten aşılandı. Belli göletlerin korumaya alınıp, balıkların boylarının kilolarının artırılıp ve özellikle çevre düzenlemesi peyzaj çalışmasının çok güzel yapıp kampa uygun bir şekilde getirilmesi lazım. Bunun içine lavabosu, WC’si vesaire sosyal faaliyet alanlarının genişletilmesi lazım” (Katılımcı 7).

“Bunun için ilk önce balık popülasyonunun artması, çeşitliliğin artması, sonra kurallara gelen kişinin de buradaki kişilerin de uyması gerekiyor. Basın ve yayın kuruluşları ve sosyal medyaya bunun için biraz

daha ağırlık vermemiz gerekiyor. Çünkü sosyal medya üzerinden şey yapıyoruz zaten ciddi oranda tanıtımımızı ondan sonra denetimlerimizi, kontrollerimizi onların hepsini aktif olarak bildiriyoruz bütün platformlarda. Yani sadece kendi sayfamızda değil de işte diğer Konya federasyon guruplarında, Ankara guruplarında. Onların düzenlemiş olduğu toplantılara etkinliklere yarışmalara bizde ekstra onlara da dahil oluyoruz. Bu tür etkinliklerde hem onlarla tanışıyoruz hem de onlar bildiklerini bizimle paylaşıyor, biz bildiklerimizi onlarla paylaşıyoruz. İşte sizin gibi üniversite kurumları falan o bilimsel çalışmalarla bunları daha üst seviyeye çıkartacağımızı düşünüyorum” (Katılımcı 8).

Şekil 5. Aksaray’da sportif olta balıkçılığının geliştirilmesi için öneriler

3.6. Aksaray’da Sportif Olta Balıkçılığı Turizminin Geliştirilmesinin Olası Etkileri

Katılımcılara Aksaray’da sportif olta balıkçılığı turizminin geliştirilmesiyle bölgeye daha fazla turist gelmesinin balık sayısının azalmasına neden olup olmayacağı soruldu. Katılımcıların birçoğu olta balıkçılarının bilinçli olduğu, yasak dönemlere ve limitlere uydukları için turistlerin bölgedeki balık popülasyonuna zarar vermeyeceklerini vurgulamışlardır. Katılımcılar bu konudaki görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Limit ve boy kurallarına uyulduğu takdirde balık sayısında azalma olmaz. Neden azalma olmaz çünkü bir olta balıkçısı profesyonel bir olta balıkçısından bahsedeyim. Amaç balık tutup evime balık götürüyüm çevreme balık satayım amacı olmadığı için yani onları fotoğraflarız biz. Benim aksiyon kameram vardır mesela onun görüntülerini alırım misal o gün 10 tane balık tuttuyusan içinden en fazla iki tanesini alırım. Diğerlerini suya bırakırız. Bir müddet sonra zaten hani bizim bu işe harcadığımız para yani alacağımız balıktan daha fazla maliyet öyle söyleyeyim” (Katılımcı 6).

Katılımcı 6’nın vermiş olduğu cevaplar, 5/2 Numaralı Tebliğ’in 11. Maddesiyle ve aynı tebliğde yer alan Çizelge 5 ile örtüşmektedir. Bu bağlamda Madde 11’de “Çizelge 5’te avlanabilir asgari boy ve alıkonulabilir miktar bilgileri belirtilen su ürünlerinden daha küçüklerinin ve belirtilen miktardan fazlasının avlanılarak alıkonulmaları yasaktır” denilmektedir. Söz konusu tebliğde Çizelge 5’te yer alan bilgiler, bu çalışmada Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. İçsularda Avlanabilecek Balık Türlerine Ait Boy Limitleri ve Alıkonulabilir Miktarlar

Balıkların Türleri	Balıkların Latince İsimleri	Avlanabilecek Minimum Boy Limiti (cm)	Alıkonulabilir Maksimum Miktarlar
Doğal alabalık	(Bütün türler)	25	3 adet
Gökkuşluğu alabalığı	<i>Oncorhynchus mykiss</i>	Yok	10 adet
Sazan	<i>Cyprinus carpio</i>	40	5 adet
Kadife	<i>Tinca tinca</i>	26	10 adet
Sudak	<i>Sander lucioperca</i>	26	10 adet
Tatlısu levreği	<i>Perca fluviatilis</i>	18	kg
Tatlısu kefali	<i>Leuciscus cephalus</i>	20	kg
Siraz	<i>Capoeta tinca</i>	20	kg
Turna	<i>Esox lucius</i>	40	5 adet
Yayın	<i>Silurus glanis</i>	90	1 adet
Karabalık	<i>Capoeta trutta</i>	22	10 adet
Fırat turnası	<i>Luciobarbus esocinus</i>	50	1 adet
Maya	<i>Luciobarbus xanthopterus</i>	50	1 adet
Şabut	<i>Arabibarbus grypus</i>	45	1 adet
Yılan balığı	<i>Anguilla anguilla</i>	50	3 adet

“Hayır, kesinlikle olmaz. Bugün Türkiye’de en pahalı balığı olta balıkçıları yerler. Şu anlamda böyle söylüyorum. Bugün bir balık avcısı amatör balıkçı, sportif olta balıkçısı bir balığa giderken biz şahsımız adına konuşalım. Minimum söylüyorum 250 300 lira kişi başı biz para harcıyoruz. Onun ekipmanı, yediği, içtisi. Hani bir sürü malzeme ile birlikte kişi başına öyle bir para harcanıyor ve gidildiği zaman tutulan balık kaç tane dersiniz kişi başı ya 3 tanedir ya 4 tanedir. Burada kimse balık yemenin derdinde değil anlatabiliyor muyum? O yüzden balık sayısında azalmaya sebep olmaz. Olta balıkçısı zaten bilinçli insandır. Yani bir baktığımız zaman Tamam biz 15 Haziran’da yasak bitiyor gidiyoruz ama biz balığı çektiğimiz zaman olta balıkçısı şunu bilir. Balığa baktığı zaman yumurtasını bırakmış mı bırakmamış mı zaten balık haznesinden karnından biz biliyoruz bunu. Bakıyorsun balık daha yumurtasını bırakmamış Tamam 15 Haziran deniyor ama sonuçta balıkların anlaşmamız yok yani. Ama bakıyoruz balık yumurtasını bırakmamış bırakıyoruz hayvanı. Ama maalesef kaçak avcılar da bu bilinç yok. Ne çıkarsa torbada. Bu anlamda olta balıkçıları kesinlikle balık sayısını azaltmaz. Bir de olta balıkçılığının bulunduğu noktada yerlerde kaçak avcılar giremiyorlar. Şikâyet ediyorlar diye müdahale ediyorlar diye. Ne kadar olta balıkçısı o kadar önlem demektir” (Katılımcı 7).

Mevzuatta, Katılımcı 7’nin avlanma zamanı ile ilgili olarak 15 Haziran’ı vurguladığı görülmektedir. Söz konusu tarihin 5/2 Numaralı Tebliğ’de yer aldığı görülmektedir. Konu ile ilgili detaylı bilgi Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3. İçsularda Avlanabilecek Türlerle Ait Zaman Yasakları

Balık Türleri	Bölgeler/İller	Kapalı Sezon
Sazan Kadife Siraz Yayın Tatlısu kefali (akarsular hariç)	Mersin, Osmaniye, Kilis, Manisa, İzmir, Hatay, Denizli, Muğla, Gaziantep, Antalya, Aydın, Adana Zonguldak, Uşak, Tekirdağ, Sakarya, Nevşehir, Niğde, Kütahya, Konya, Kocaeli, Kırşehir, Kırklareli, Kırıkkale, Kastamonu, Karaman, Karabük İstanbul, Isparta, Eskişehir, Edirne, Yalova, Düzce, Çorum,	Mart 1-Mayıs 31 Mart 15-Haziran 15

Diğer türler	Çankırı, Çanakkale, Bursa, Bolu, Bilecik, Burdur, Bartın Balıkesir, Ankara, Amasya, Afyonkarahisar, Aksaray	
	Yozgat Tunceli, Trabzon, Tokat, Şırnak, Şanlıurfa, Sivas, Sinop, Siirt, Samsun, Rize, Ordu, Mardin, Malatya, Kayseri, Kahramanmaraş, Gümüşhane, Giresun, Erzincan, Elazığ, Diyarbakır, Bingöl, Batman, Artvin, Adıyaman,	Nisan 1-Haziran 30
	Van, Kars, Muş, Iğdır, Hakkâri, Erzurum, Bitlis, Bayburt, Ardahan, Ağrı	Mayıs 15-Ağustos 15
Doğal alabalık (Bütün türler)	Tüm Bölgeler	Ekim1-Şubat 28
Gökkuşluğu alabalığı	Orman içi sular hariç	Yok
Sudak ve Tatlısu levreği	Tüm Bölgeler	Mart 15- Nisan 30
Turna	Tüm Bölgeler	Aralık 15 – Mart 31
Tatlısu kefalı	Akarsular (Orman içi akarsular hariç)	Yok
Yılan balığı	Tüm Bölgeler	Aralık 1-Mart 1

Kaynak: (www.mevzuat.gov.tr).

Tablo 3 incelendiğinde Aksaray ilinin adının özel olarak; Sazan, Kadife, Siraz, Yayın, Tatlısu kefalı ve diğer türler için yasak dönemlerinin belirtildiği ilgili sütunda yer aldığı görülmektedir. Tablo incelendiğinde, Katılımcı 7'nin vurguladığı 15 Haziran tarihinin, Aksaray'da söz konusu türler için geçerli olan avlanma yasağı bitiş dönemini ifade ettiği ve 15 Martta başladığı anlaşılmaktadır. Tebliğde, söz konusu balık türleri dışında başka balık türleri ile ilgili olarak Aksaray ilinin adı özel olarak yer almamış, Aksaray'ı da kapsayacak şekilde "Tüm Bölgeler" şeklinde bir ifade kullanılmıştır. Hem Tablo 2'de hem de Tablo 3'te yer alan veriler, isimleri geçen balıklardan hangilerinin Aksaray'da bulunduğu sorusunu da akıllara getirmektedir. Bu bağlamda katılımcıların bu konuya açıklık getirmek için yaptıkları açıklamalarda "sudak, kadife, sazan, yayın, levrek, dişli ve kefal" balıklarının isimlerini saydıkları görülmüştür

Şekil 5. Aksaray'da bulunan balık türleri

3.7. Aksaray'a Sportif Olta Balıkçılığı İçin Gelen Turistlerin Durumu

Katılımcılara Aksaray'a sportif olta balıkçılığı için gelen turistlerin hangi illerden geldikleri sorulmuştur. Genellikle çevre illerden yerli turistlerin geldiği belirtilmiştir. Katılımcılardan bazıları bu soruya şu şekilde cevap vermişlerdir:

“Konya, Kayseri, Ankara yakın illerden Kırşehir'den gelip burada balık avlayan çok fazla arkadaşımız var. Özellikle Konya'dan aşırı derece var. Mesela Mamasın Barajı'na yazın gittiğinizde her 5 arabanın 3 tanesi kesinlikle Konyalı arkadaşlardır. Konya'dan aşırı derecede Kayseri'den Kırşehir'den yerli turistler geliyor olta balıkçılığı için” (Katılımcı 1).

“Yerli turistler Mamasın Barajı'na geliyor. Konya'dan Kayseri'den bazen Sakarya'dan geliyorlar. Ekipler bir haftalık falan kamp kuruyorlar. Helvadere tarafında da yabancı turistler birkaç sefer görmüştüm. Ama yerli turist yani diğer illerden Kayseri, Konya, Sakarya, Yozgat'tan gelen oluyor. Mesela geçen yıl bir yarışma yapmıştık dernek olarak. Çoğu ilden katılım oldu” (Katılımcı 2).

5/2 Numaralı Tebliğ Ek-4'te yer alan “Avlanmanın Tamamen Yasaklandığı İçsular” isimli tablodan, Katılımcı 1 ve Katılımcı 2'nin vurgulamış olduğu illerin durumu incelenmiştir. Bu bağlamda, Beypazarı-Dikenlidere, Çubuk Karagöl-Göleti, Haymana-İkizce Göleti, Çamlıdere-Çamkoru Göleti, Güdül-Sorgun Göleti, Süvari Çayı ve Şereflikoçhisar-Şereflikoçhisar (Peçenek) Barajı; Kayseri-Akköy ve Karakuyu Göletleri ile Sakarya-Hendek-Aksu, Göksu Derelerinde avlanma tamamen yasaklanmıştır. Kayseri'de ayrıca Pınarbaşı-Zamantı Irmağı'nda (Uzunyayla Alabalık Çiftliği ile membaı arasındaki kısımda) avlanmak kısmen yasaktır (www.mevzuat.gov.tr).

Katılımcılar değinmemiş olmasına rağmen Aksaray'a çok yakın mesafede yer alan Nevşehir-Acıgöl Tatların Barajı, Avanos-Ayhanlar Barajı; Niğde- Merkez ve Gebere Barajı'da avlanma tamamen yasaklandığı içsulardır. Sakarya lokasyon olarak bir miktar uzak kalmakla birlikte katılımcıların değindiği diğer iller Aksaray'a mesafe olarak oldukça yakındır ve kendi illerinde sportif olta balıkçılığı yapılabilecek pek çok yerde uygulanan yasakların sportif olta balıkçıları Aksaray'a yönlendirdiği düşünülmektedir. Katılımcıların vurgu yaptığı Konya, Kırşehir ve Yozgat illerinde ise herhangi bir avlanma yasağının şimdilik bulunmadığı görülmektedir. Söz konusu illerden gelen sportif olta balıkçıları ise katılımcıların daha önce vurguladığı sosyal medya platformlarından Aksaray'da balık avı ile ilgili paylaşımları görerek burayı tercih ettikleri ihtimali oldukça yüksektir.

Şekil 6. Sportif olta balıkçılığı için Aksaray'ı tercih eden turistlerin geldiği iller

3.8. Aksaray'da Sportif Olta Balıkçılığı ile İlgili Turlar ve Yarışmalar

Bilindiği üzere rehberler, tekne sahipleri ve bazı seyahat acenteleri vasıtasıyla özellikle denize kıyısı olan destinasyonlarda balık avlama turları düzenlenmektedir (Bezirgan, 2019: 448). Aksaray, denize kıyısı bulunmayan bir ildir ancak yine de katılımcılara balık avlama turları hakkında sorular yöneltilmiş böylece mevcut durum analiz edilmeye çalışılmıştır. Konu ile ilgili Katılımcı 1'in görüşü şu şekildedir:

“Farklı şehirlere gününbirlik turlarımız var. Pandemi süreci olmasaydı her hafta biz Bodruma tekne avcılığına çıkıyorduk. Otobüs kaldırıp Mersin Taşucu'na olta balıkçılığına gidiyoruz. Tekne avcılığına sonrasında Yozgat Çekerek diye bir yer var alabalık var. İnsanlar artık sadece bizim buradaki sazani biliyorlar. Oltacıları bunlar bilinçlendirmek babında diğer taraftaki diğer şehirlerde olan balık türlerine alabalık olsun turna olsun biz Ankara'daki 1 Nisan'da Turna sezonu açılacak biz dernekçi ortalama bir 12 tane grup 12 arkadaşımızı ilk defa yeni başlayan bir arkadaşımıza oraya getirip orada turna avı yapacağız bu şekilde gününbirlik turlarımız oluyor.” (Katılımcı 1)

Diğer taraftan, balık avlama turnuvaları ve yarışmaların düzenlenmesinin, yeni ve gelişen sportif olta balıkçılığı destinasyonları için önemli bir ürün çeşitlendirme fırsatı yarattığı bilinmektedir. Amatör balık avı yarışmaları, amatör balıkçılar arasında, amatör balıkçılığı özendirmek ve geliştirmek amacıyla ödüllü ya da ödüksüz olarak düzenlenen yarışmalar şeklinde tanımlamak mümkündür (www.resmigazete.gov.tr). Öte yandan sportif balık avı yarışmalarının federasyonlarca konulan kurallara uygun olarak yapılması gerekmektedir. Avlanan balıklara zarar verilmemesi, sağlıklı ve canlı olarak suya geri bırakılması gerekmektedir. Söz konusu yarışmalar bireysel ya da takımlar arasında olabilmektedir.

Aksaray'da ise sportif olta balıkçılığı ile ilgili şimdiye kadar 1 adet yarışma düzenlendiği bilinmektedir. Aksaray'da sportif olta balıkçılığı kapsamında turist ağırlayabilmek için çok önemli bir fırsat olarak görülen yarışmalar ile ilgili katılımcıların görüşleri şu doğrultuda olmuştur:

“2019 yılında kurulduğumuz sene yarışma düzenledik 1. sazan tutma yarışması diye. Ortaköy Gültepe barajında ortalama orada 250 kişilik yarışmacımız geldi. Bunlar Sakarya Sivas Ankara İstanbul yani Konya Kayseri buralardan katılımlar sağlandı. Bu tarzda geliştirmemiz için organizasyonları yapmamız lazım yarışmalar yapmamız lazım yani reklamımızı iyi yapmamız lazım” (Katılımcı 1).

“Mesela geçen yıl bir yarışma yapmıştık dernek olarak. Yani çoğu ilden katılım çok oldu yani. Sazan balığı tutma yarışması. Pandemiden dolayı bu yıl yapılmayacak. Önümüzdeki yılda yapılmayacak tahminim. Bu yarışmaya katkı çok iyi oldu yani burada çevre illerden gelenler oldu, uzak illerden gelenler oldu, tanışıldı yani konuşuldu. Birbirimize yardımcı olduk.” (Katılımcı 2).

“Küçük de olsa ödül, hediyelerimiz oluyor yarışmalarda. Yarışmada 1. gelen 2. gelen 3. gelen kişilere oltadır yani bu hobiyeye yönlendirebilmek için elimizden gelen hediyeler de veriyoruz teşvik edici hediyeler. Sosyal medyaları kullanıyoruz en çok diğer gruplara reklamını yapıyoruz. Yarışmaları farklı kategorilere ayırıyoruz. En büyük balığı tutan kategorisi var. En çok balık tutan kategorisi var. Bunlara göre ödüllendirme yapıyoruz. Yarışmamız 2 gün sürüyor. Yani iki buçuk güne kadar uzayabiliyor. Herkes çadırlarını, kamp malzemelerini getirir. Geçtiğimiz yıl yaptığımız organizasyondan örnek vereyim belediyemizin aş aracı var. Yemek aracı çorba ikram etti. O tür imkânlar sağlandı. Zaten gölet kenarında kamp kuruyorlar, oltalarını atıyorlar, semaverlerini yakıyorlar. 2 gün 2,5 gün 3 gün sürüyor müsabakalar.” (Katılımcı 6).

“O yaptığımız yarışmada da sadece 12 tane aile geldi. Yani normalde 250 civarında insan oradaydı. 12 aileyi de misafir ettik biz orada. Çok mutlu oldular. En basitinden Hamidiye Mahallesi muhtarı Şehriban Hanım yani bir muhtarımız olarak yöneticimiz olarak o da geldi yani ailesiyle birlikte kaldılar çok memnun oldular. İnsanlar bunu istiyorlar. Farklı şeylerin peşindeler, mutlu olabilecekleri, doğa ile baş başa kalabilecekleri yerin arayışındayız biz.” (Katılımcı 7).

3.9. Aksaray'da Sportif Olta Balıkçılığı ile ilgili Diğer Bulgular

Aksaray'da sportif olta balıkçılığı yapan ve AKSOBDER'e üye olanların tamamı erkektir. Mülakata katılıp görüşlerini paylaşan sportif olta balıkçılarının tamamı başka mesleklerle uğraşmakta (fotoğrafçı, esnaf,

fırıncı, memur vs.) geçimini balık ile ilgili herhangi bir işten sağlamamaktadır. Aksaray'da balık avı malzemeleri satın alınabilecek 5 adet dükkân bulunmakta, bunların bir tanesi AKSOBDER bünyesinde açılmış, diğer 4 tanesi ise münferit işletmelerdir. Ancak Katılımcı 1'in konu ile ilgili yorumu dikkat çekicidir: "Aksaray'daki olta balıkçılığı malzemesi satan arkadaşlarımızın çoğu bu işi yapmıyor. Mesela arkadaşımız gidiyor bir olta istiyor sazın tutacam işte ya şunlar şunlar olur. Bilinçsiz bir şekilde yönlendirmeleri vardı. Bu sorunu gidermek için kendimiz hem derneğimizin yeri olan Oltacı Albay diye bir yer açtık. Kendi yerimiz şu an malzeme sattığımız bir derneğimizin dernek başkan yardımcımız orada duruyor kendisi orada. Bunun için kendi yerimiz şu an bütün olta balıkçı arkadaşlarımıza daha sağlıklı yönlendirmeler yaparak daha bilinçli bir şekilde malzeme almalarını sağlamak için yer yaptık kendi yerimize açtık bayilerimizi açtık."

SONUÇ:

Sportif, rekreasyonel ve animatif faaliyetler, bu yöndeki ihtiyaçları karşılayarak, konaklama süresini uzatan, dolayısıyla turizmin ekonomik katkısını arttıran faaliyetler olarak Türkiye açısından büyük önem arz etmektedir. Ancak yapılan araştırmalar sonucunda, Türkiye'ye gelen turistlerin kalış sürelerinin, diğer Akdeniz ülkelerine oranla düşük olması, Türkiye'deki rekreasyonel faaliyetlerin sınırlı kalmasına bağlanmaktadır (Demirtaş, 2011: 239). Kalış sürelerindeki bu durum Aksaray ili için de geçerlidir ve turistlerin daha uzun süre Aksaray'da kalmaları ve ekonomik anlamda şehre katma değer sağlamaları adına turizmin çeşitlendirilmesi önem arz etmektedir. Sportif olta balıkçılığı da bu anlamda faydalanılabilecek bir turizm türü olarak düşünülmüş ve Aksaray'daki potansiyeli ortaya çıkartabilmek adına bu çalışma yapılmıştır. Bu kapsamda AKSOBDER üyesi olan 9 kişiyle mülakat yapılmıştır.

Bu çalışmada; Aksaray'ın sportif olta balıkçılığı turizmine yönelik olarak su ve balık çeşitliliği bakımından yeterli potansiyele sahip olduğu (balık tutmaya elverişli 21 adet su kaynağı) ancak turizm alt yapısı anlamında eksiklikleri bulunduğu sonucu elde edilmiştir. Bu durum sportif olta balıkçılığının henüz bir turizm türü olarak düşünülmemesi ile ilişkilendirilmiştir. Benzer bir sonuç Bezirgan (2019)'ın yapmış olduğu araştırmada da ortaya çıkmıştır. Balıkesir-Burhaniye özelinde yapılan söz konusu araştırmada, Burhaniye'de sportif olta balıkçılığı turizmi ile ilgili önemli bir potansiyelin bulunduğu, bölgede sportif olta balıkçılığı turizminin tamamlayıcı bir turizm türü olarak gerçekleştiği ve henüz bağımsız bir turizm sektörü haline gelmediği sonuçlarına varılmıştır.

Yine bu çalışma sonucunda özellikle Covid-19 pandemisinin yaşandığı günümüzde giderek artan doğa ile baş başa kalma ihtiyacını karşılayabilecek bir turizm türü olarak değerlendirilebilecek sportif olta balıkçılığıyla genelde erkeklerin ilgilendiği görülmüştür. Oysaki sportif olta balıkçılığının kadınların ve çocukların da rahatlıkla yapabileceği bir turizm türü olduğu düşünülmektedir. Sadece yapılması gereken kadınların ve çocukların sportif olta balıkçılığına özendirilmesidir. Bu bağlamda Katılımcı 1 de çocukları sportif olta balıkçılığına özendirmekle ilgili düşüncelerini aktarmış ve Aksaray Çocuk Esirgeme Kurumu ve Aksaray İl Gençlik ve Spor Müdürlüğü ile projeler geliştirme konusunda çalışmalar yaptıklarını belirtmiştir.

Sportif olta balıkçılarının genellikle başka mesleklerle uğraştığı (fotoğrafçı, esnaf, fırıncı, memur vs.) geçimini balık ile ilgili herhangi bir işten sağlamadığı sonucu da elde edilen sonuçlardan bir diğeridir. Bu sonuç Doğan ve Çağiltay (2012)'ın yapmış olduğu çalışma ile paralellik göstermektedir. Doğan ve Çağiltay (2012) da yapmış oldukları çalışmalarında amatör olta balıkçılığı yapanların farklı meslek gruplarına sahip, ticari amaç gütmeyen hobi amaçlı, hoş zaman geçirmek için balık tuttıkları sonuçlarına varmışlardır.

Aksaray'da sportif olta balıkçılarının konaklamak için daha çok çadır ve karavan tercih ettiği elde edilen bir diğer sonuçtur. Bu sebeple Aksaray'da yeni kamp alanları oluşturulması ve mevcut alanların

donanımlı hale getirilmesi gerekmektedir. Söz konusu alanlarda eksikliklerin giderilmesi yönünde projeler geliştirilmesi de önerilebilir.

Çalışma sonucunda Aksaray'da kaçak avcılık yapılmasının, sportif olta balıkçılığını geliştirmenin önündeki en büyük engel olarak görüldüğü ortaya çıkmıştır. Bu sebeple öncelikle kaçak avcılığın önüne geçebilmek ve toplumun bilinçlendirilmesi adına eğitim çalışmaları yapılması, kaçak avcılığın devam etmesi halinde ise denetimlerin artırılarak mevzuatta yer alan cezaların uygulanması gerekmektedir.

Bu çalışma kapsamında incelenen literatür ve mülakatlar birlikte değerlendirildiğinde, sportif olta balıkçılığının boş zaman değerlendirme aktivitesi olarak görüldüğü ancak bir turizm türü olarak çok bilinmediği gözlenmiştir. Bu nedenle sportif olta balıkçılığı turizmi ile ilgili bilinirliğini artırmak için daha fazla akademik çalışma yapılması önerilmektedir.

Etik Standart ile Uyumluluk

Çıkar Çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma için etik kurul iznine gerek vardır. Bu çalışmada kullanılan mülakat soruları Aksaray Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu tarafından (26.04.2021 tarih ve 2021/01-96 karar no) katılanların oy birliği ile etik olarak uygun bulunmuştur.

Finansal Destek: Bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA:

5/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ, <https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetayIframe?MevzuatTur=9&MevzuatNo=34822&MevzuatTertip=5> (Erişim Tarihi: 10.06.2021).

5253 Sayılı Dernekler Kanunu <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5253.pdf> (Erişim Tarihi: 12.06.2021).

Aksaray Belediyesi. (t.y.). <http://www.aksaray.bel.tr/cografi-ozellikleri-121> (Erişim Tarihi: 14.03.2021).

Aksaray Valiliği. (t.y.). <http://www.aksaray.gov.tr/cografi> (Erişim Tarihi: 14.03.2021).

Aydın, M., Tunca, S., Karadurmuş, U. ve Durgun, D. (2013). Valuation of recreational fishing benefits: A snapshot from Ordu, Turkey, *Ege J Fish Aqua Sci* 30(4): 147-154.

Aydın, M, Karapıçak, M ve Balık, İ. (2018). Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki Amatör Balıkçılığın Sosyo Ekonomik Analizi, *Ecological Life Sciences*, 13 (1), 1-14.

Bezirgan, M. (2019). Burhaniye'nin Sportif Olta Balıkçılığı Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 22- Sayı: 41 ss: 447-464.

Çoban, Ö. ve Karakuş, Y. (2019). Doğa Temelli Alternatif Turizm Türleri. İçinde Alternatif Turizm (Ed. Şule Aydın ve Duygu Eren). Ss: 101-126. Ankara: Detay Yayıncılık.

Demirtaş, N. (2011). Turizm ve Çevre. Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yayınları Yayın No: 91.

- Diedrich, A., Benham, C., Pandihau, L. et al. (2019). Social capital plays a central role in transitions to sportfishing tourism in small-scale fishing communities in Papua New Guinea, *Ambio* 48, 385–396 <https://doi.org/10.1007/s13280-018-1081-4>
- Doğan, K. ve Çağıltay, F. (2012). İstanbul İlinde (Atatürk ve Galata Köprüsü) Sportif Olta Balıkçılığı Yapanların Sosyo-Ekonomik Yapısına Yönelik Bir Araştırma, Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları IX. Ulusal Kongresi, 14-17 Kasım, Antakya/Hatay.
- İstanbullu Dinçer, F., Atsız, O., Kahraman, O. C. ve Çifçi, İ. (2016). Türkiye'de Sportif Olta Balıkçılığının Alternatif Turizm Kapsamında Değerlendirilmesi, I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi. ss.90-100. 07-09 Nisan, Erzincan.
- Mete, O. S. ve Yüksel, F. (2014). Seyhan Baraj Gölü'ndeki Ticari ve Sportif Balıkçılığın Sosyo-Ekonomik Analizi, *Bilim ve Gençlik Dergisi*. Cilt 2 Sayı 1. Ss.27-42.
- Navrátil, S., Martinát, E. and Kallabová (2009). Framework for utilizing angling as a tourism development tool in rural areas, *Agricultural Economics– Czech*, 55, 2009 (10): 508–518.
- Pereira, JMA., Petrere-Jr, M. and Ribeiro-Filho, RA. (2008). Angling sport fishing in Lobo-Broa reservoir (Itirapina, SP, Brazil), *Brazilian Journal of Biology*, 68(4): 721-731.
- Resmi Gazete (2021). Denizlerde ve İçsularda Amatör (Sportif) Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen 2006-2008 Av Dönemine Ait 37/2 Numaralı Sirkülerde Değişiklik Yapılmasına Dair Ek Sirküler. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/05/20070523-10.htm> (Erişim Tarihi: 09.12.2021).
- Roehl, W.S., Ditton, R.B, Holland S.M. and Perdue, R.R. (1993). Developing new tourism products: Sport fishing in the south-east United States, *Tourism Management*, Volume 14, Issue 4, Pages 279-288.
- Tarım ve Orman Bakanlığı. (2021). <https://www.tarimorman.gov.tr/BSGM/Belgeler/Icerikler/Su%20%C3%9Cr%C3%BCnleri%20Avc%C4%B1%C4%B1%C4%9F%C4%B1/AMAT%C3%96R%20BALIK%20AVCILILIK%20ERNEKLER%20.pdf> (Erişim Tarihi: 10.03.2021).
- Taylan, B., Saygı, H. ve Kutlu, B. (2018). Tunceli ilindeki Amatör Olta Balıkçılığının Genel Durumu, *Türk Tarım–Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6(10): 1479-1484.
- Tunca, S., Aydın, M., Karapıçak ve M., Lindroos, M. (2018). Recreational Fishing along the Middle and Eastern Black Sea Turkish coasts: Biological, Social and Economic Aspects, *Acta Adriatica*, 59(2):191-206.
- Türkiye Kültür Portalı. (t.y.). <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kirklareli/TurizmAktiviteleri/sportif-olta-balikciligi414366> (Erişim Tarihi: 13.03.2021).